

Autorytarne środki krajów Europy Wschodniej przeciwko COVID-19

31 grudnia 2021

W Europie mamy obecnie powszechne naruszenia praw i wolności demokratycznych w odpowiedzi na pandemię koronawirusa SARS-CoV-2. Jak wykazała analiza Guardian, europejskie podejście polityczne do pandemii koronawirusa podzieliło się według twardych linii między Wschodem a Zachodem.

Według badania przeprowadzonego przez Institute for Varieties of Democracy (V-Dem), w 5 z 18 krajów Europy Wschodniej zgłoszono poważne naruszenia międzynarodowych wolności demokratycznych od marca 2020 roku, podczas gdy żaden z 12 krajów Europy Zachodniej tego nie zrobił.

Badanie pokazuje również, że kraje Europy Wschodniej częściej uciekają się do niewłaściwego przymusu, dezinformacji i dyskryminacji, przy czym najczęstszym naruszeniem są ograniczenia mediów.

Najpoważniejsze naruszenia miały miejsce w Serbii, gdzie ich liczba była trzykrotnie większa niż średnia europejska. W ramach specjalnego reżimu wprowadzonego w ramach ogłoszonego stanu wyjątkowego uchodźcy, migranci i osoby ubiegające się o azyl byli selektywnie wybierani i umieszczani w ścisłej 24-godzinnej kwarantannie kontrolowanej przez wojsko. Nie wolno im było opuszczać ośrodków, a personel pomocniczy nie mógł wejść do środka.

Belgia była jedynym krajem Europy Zachodniej, w którym doszło do umiarkowanych naruszeń. Według Instytutu V-Dem podczas pandemii w kraju odnotowano profilowanie etniczne, a mniejszości etniczne zostały nieproporcjonalnie dotknięte przez policję. Śmierć 19-latka z Afryki Północnej podczas

policyjnego pościgu wywołała protesty antyrasistowskie, ludzi domagających się sprawiedliwości i odpowiedzialności. Później Komitet ONZ ds. Eliminacji Dyskryminacji Rasowej (Cerd) wydał raport, w którym wyraził zaniepokojenie dyskryminującymi działaniami policji.

Eksperti twierdzą, że takie działania często następują po represjach w związku z Covid-19 ustanowionych przez rząd i nie mają jasnej podstawy w zakresie praworządności. Analiza Guardian pokazała również, w jaki sposób niektóre rządy w Europie Wschodniej i Środkowej z historią podważania zasad demokratycznych wykorzystały pandemię do dalszego rozpowszechniania antydemokratycznych praktyk.

W Słowenii rząd nałożył ograniczenia finansowe i prawne na organizacje pozarządowe i zmienił przepisy dotyczące ochrony środowiska w ramach pakietu środków stymulujących rozprzestrzenianie się koronawirusa. Od 23 czerwca 2021 r. kraj został dodany do listy obserwacyjnej krajów doświadczających gwałtownego spadku wolności obywatelskich. Rządy coraz częściej używają COVID-19 jako wymówki, aby podjąć działania, które wpływają na podstawowe prawa człowieka.

Podczas gdy demokracje pozostały dość stabilne w większości krajów Europy Zachodniej, według Instytutu V-Dem cztery kraje Europy Wschodniej przekształciły się z demokracji liberalnej w demokrację wyborczą. Dwa inne kraje – Węgry i Serbia – przeszły od demokracji wyborczej do autokracji wyborczej.

Jest jednak nadzieja, ponieważ autorytaryzm opiera się zasadniczo na poparciu społecznym. Dla zwykłych ludzi protest, sprzeciw i edukacja są najlepszymi sposobami oporu wobec tendencji antydemokratycznych.

Indeks Liberalnej Demokracji, opracowany przez Instytut V-Dem, mierzy stopień demokracji i siłę instytucji demokratycznych w danym kraju, z punktacją od 0 do 1. Mierzy jakość wyborów, prawo wyborcze, wolność słowa i mediów, wolność zrzeszania

się, ograniczenia władzy wykonawczej i praworządności. Składający się z kilku wskaźników wtórnych, ma dać kompleksową ocenę jakości demokracji w kraju.

Źródło: ZmianyNaZiemi.pl